
MEDNARODNI SEMINAR O PROBLEMATIKI PANSLAVIZMA

Na Univerzi Siedlce (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Poljska) je 25. in 26. oktobra 2012 potekal mednarodni seminar o aktualni temi: *Panslavizem – wczoraj, dziś, jutro*.

Seminar sta organizirala Oddelek za poljsko filologijo in aplikativno jezikoslovje, Oddelek za zgodovino in mednarodne odnose ter Oddelek za družbene vede in varnost, kar kaže, da tema ni bila razumljena samo kot zgodovinski pojav, ampak bolj kot aktualno vprašanje mednarodne politike in politologije. Iz cele vrste referatov, ki so jih med drugimi pripravili Zofia Chyra-Rolicz, Iskra Čurkina (Ruska akademija znanosti), Stanisław Wiech, Borche Nikolov (Makedonija), Danuta Szymonik, Roman Mnich, Ljudmila Mnich, Małgorzata Ocytko, Henryk Słoczyński, Lucyna Wiśniewska-Rutkowska, Tomasz Derlatka (Leipzig), pa tudi avtor pričujočega poročila, je bilo razvidno, da je dvoumen predvsem sam pojem »panslavizem«. Zgodovinar in ekonomist Waclaw Szymonik je to razlagal na nenavaden način, in sicer tako da je opozoril na korenine tako imenovanega panslavizma v poljskem mišljenju prve tretjine 19. stoletja, v času vladavine Aleksandra I., ki je bil tesno povezan s poljskim plemiškim okoljem (Adam Jerzy Czartoryski), ko se je zdelo, da bi rusko carstvo lahko postalo predstavnik tudi drugih slovanskih narodov in njihovih interesov, v katerih okviru bi se lahko ohranila tudi poljska država, njen vpliva pa bi presegel izvirne meje: Adam Jerzy Czartoryski (1770–1861) kot zunanji minister Rusije (1804–1806) je delni dokaz tega. Ti nazorji in zgodovinska dejstva so tesno povezani z delom Franka Wollmana (1888–1969), z njegovimi polemikami z nekaterimi poljskimi slavisti od medvojnega obdobja pa vse do začetka šestdesetih let 20. stoletja, v katerih je češki slavist in pomemben predstavnik znane češke šole literarne komparativistike predstavljal poljske vizije panslavizma in slovanskega mesijanizma; ti odnosi so bili kasneje sicer prekinjeni in situacija se je povsem spremenila zaradi znanih poljsko-ruskih sporov in sovražnosti ter dveh tragičnih poljskih vstaj. V zvezi s tem je avtor tega poročila omenil novo češko izdajo *Slovstva Slovanov* Franka Wollmana (*Slovensnost Slovanů*, prva izdaja 1928), ki sledi po nemški izdaji istega dela (*Die Literatur der Slawen*, 2003) in slovenskem prevodu njegovega dela *Slovinské drama* (prva češka izdaja 1925, slovensko *Slovenska dramatika*, 2004).

Seminar je opozoril na aktualnost teme panslavizma in hkrati na njegov ne povsem jasen in transparenten koncept: drugače razume panslavizem politolog, drugače filolog, spet drugače nanj gleda češki kritik, literarni zgodovinar, romanist in disident Václav Černý v razpravi *Zločiny panslavismu*. Nekateri udeleženci seminarja so zato poudarjali neizogibnost interdisciplinarnega, pozitivnega pristopa in nujnost primerjalne analize terminologije, vključno s pojmi, kot so panslavizem, slovanska vzajemnost, slovanofilstvo, slovanska skupnost itd. Zdi se, da se tem znanstvenim srečanjem kot izredno koristnim obeta možnost nadaljevanja.

Ivo Pospíšil
Masarykova univerza v Brnu

Iz češčine v slovenščino prevedla Bojana Maltarić.